

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felelős szerkesztő:

MÓRICZ PÁL.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Dógenfeld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.

Egyes szám ára 4 fillér.

„Szép“ Haverda Máriáról.

Leszedik az ingét is.

Debrecen, november 4.

Mióta szabadkai „szép“ Haverda Mária és cinkostársai bűnpörének tárgyalását megkezdette a bíróság, még a politikai válság zavaros eseményei iránt sem igen érdeklődnek az egyébként nemes- és vitélő magyarok.

Kávéházban — kávéházon kívül mindenkit csak az érdekel, hogy a vádlottak padján milyen öltözékben páváskodik „szép“ Haverda Mariska? Hány mérce könnyűt sirt el már Jánosi? S Vojtthot, a seregből kivetett katonatisztet, az érzelmeknek milyen vastag rózsaszínű kötele füzte Mariskához? Szép Haverda Máriához, aki gazdag anyja meggyilkoltatására ígérekkel és forró esókokkal cenkeket toborzott! Akiért most, hogy fehér nyakát a hóhérkötélétől megmentésük, rágalmakat, mérges nyilu gyanúsításokat kovácsolnak a hivatását példás szigorral teljesítő királyi ügyész ellen is!...

Ez a feneketlen bünfertő most mindennél inkább érdekli a közönséget! Vagy talán csakis ez érdekli most minden szennyével, piszkával, az érzéki szép asszony fajtalan életének legkényesebb részleteivel együtt!

Öreg, ifju, csakugy habzsolja ezt a sok meztelenséget, melyet a bünfertő kloakájának vastag illata lengedez körül... Az undor nem támad fel! Lucskos szájjal, villogó szemmel lesik az újabb s újabb híreket, a mindent nyilvánosan letárgyaló meztelen újsághireket, amelyekkel az eldurvult érzékiességnek, alacsonyabb szenvedélyeknek felcsigázására és ingerlésére olyan rikoltó írásokat, színeket dobál szét közéletünknek legelső, legnagyobb kerítője — a sajtó!

Mint valami „kosaras néni“, a tudósítóknak egész serege szedegeti „kosarába“ e galád bűnpör minden mocskát. Még a kendőző szereit, még az ingecskéje alatt rejtőző anyajegyét, szemölcséit is leírják „szép“ Haverda Máriának... S kivel hogy, miként, mikor szeretkezett?

Öreg, ifju? Szüzike, mint félvilági bájhölgy lucskos szájjal, csillogó szemmel lesi, turkálja a „kosaras“ újságok titkait, vaskos fecsegéseit... Lóditásait!

Nem hiában hogy lóhaság, ledérség, durva izgalmak hajszolása jellemzik korunkat! Az újságoknak nincsen egyéb mondanivalójuk! A közönségnek teher a gondolkodás! Az ilyen kornak valóban illő jelvénye, méltó lobogója az a bemoes-kolt női ing, melyet most a szabadkai élet-halál pör tárgyalása alkalmából napról-napra lépnek „szép“ Haverda Máriának élveteg, fehér, bűnös testéről.

Móricz Pál.

Politikai hireink.

Általános, egyenlő, titkos.

A Royalbeli körhelyiségekben tegnap este számos párttag jelent meg. A kereskedelmi miniszter titkára, dr. Pallay Sándor jelentette először is Justh Gyula házelnöknek, hogy a makói beszámolójára vasárnap induló vonatkozó négy kényelmes Pullmannkocsit, egy szalontermet és egy étkezővaggont kapesztatott, amelyben a házelnök és nagyszámu kísérete a legkényelmesebben fognak Makóra utazhatni. A beszélgetés ezután a politikai helyzetre terelődött és általánosan megelégedéssel konstataáltak a függetlenségi párt győzedelmes helyzetét a hatvanhetesek mesterkedései ellenében.

Kmetz Károly képviselő ezután kérdést intézett Justh Gyulához az általános választói jogra vonatkozólag tegnap tett nyilatkozatát illetőleg. Nevezetesen a felől, hogy a házelnök az általános és egyenlő választói jog követelménye mellett a szavazások „titkos“ voltát is szükségesnek tartja.

Justh Gyula azzal válaszolt, hogy a szavazás titkos voltát éppen a magyar nemzeti állami eszme szupremációjára teszi szükségessé, különös tekintettel a nemzeti izgatóság esetleges terrorizmusára, valamint a közigazgatási hatóságok netáni befolyásolási törekvéseire. Végül kijelentette a házelnök, hogy további politikai tevékenységében és elvzsilárdságában az ő hívei és követői nem fognak csatlakozni.

A makói beszámoló.

A vasárnapi beszámolóra nagy előkészületeket tesz Makó polgársága. A házelnököt azonkívül még a szegedi függetlenségi párt is méltóan fogja utjában ünnepelni. A beszámoló ünnepi jelentőségét hatalmassá és széppé kívánja tenni a makói százszáz fogadóbizottság. Justh Gyula és kísérete Szegedről különvonaton fog megérkezni. A pályaudvaron a város nevében Galambos Ignác polgármester fogja üdvözölni a vendégeket. Gon-

doskodás történt, hogy Makó nagyszerű képviselőjét már Szegeden is ünnepelje a függetlenségi párt.

Tizennégy tagból álló küldöttség megy be Szegedre Dózsa Sámuel megyei főügyész vezetésével, ahol a szegedi függetlenségi párt nevében Koszó István pártelnök üdvözlő Justhot. Makón a megérkezéskor fehér ruhás leányok virágot hintonak a vendégek elé és nyujtanak át csokrot a város képviselőjének. A menetet Szakács Gábor városi képviselő vezetése alatt lovas bandérium kíséri be a városba. Justh Gyula délután félháromkor kezdi meg beszámoló beszédét. A beszámoló után az alföldi függetlenségi párt tartja meg bankgyűlését, amelyen Holló Lajos, Batthyány Tivadar gróf és Buza Barna fognak beszélni. Este félhétkor a Koronaszállóban banket lesz.

A városházáról.

Engedélyezett sertésvásárok.

A földmivelésügyi miniszter ma leiratot intézett a város polgármesteréhez, amelyben értesíti, hogy a sertés vésszel szórványosan fertőzött VIII. állategészségügyi körzetben a sertésvásárok megtartását február hó 28-ig engedélyezi.

Polgári és tisztviselői kör.*

Két társaskör egyesülése.

Móttó: „Könnyebb rombolni, mint építeni!“

Régebb idő óta olvassuk a lapokban, halljuk uton-utófélen, hogy a 34 évvel ezelőtt szép kilátások mellett alakult „Jogász és tisztviselői kör“ olyan közgyűlésnek a megtartására törekszik, mely e társaságnak végképeni feloszlását, megszüntetését határozná el! A legközelebbi ilyen tárggyal kitűzött közgyűlés november 7-ére van tervezve.

Azt is évek óta halljuk már pengetni, hogy a csaknem félszázad óta fennálló „Polgári kör“, dacára a pénztárnok rendkívüli takarékoságának, dacára a tagok előgséges létszámának, nem fejlődik!

Mindegyik egyetnél oly mesés alacsony a tagsági díj, hogy olyan olcsó kasszinó nincs talán az országban, mely amellet annyi kényelmet és élvezetet tudna nyujtani a tagok szórakozására.

Másutt kell tehát a bajt keresni s ha őszintén keressük és nyiltan meg is jelöljük,

*) Komlóssy Arthur ur, a debreceni közélet tevékeny, buzgó tagja figyelemre méltó eszmét vetett fel a „polgári és tisztviselői kör“ egyesülésére! Beküldött cikkét a fentiekben adjuk közre. (Szerk.)

Világhírű „habig“ kalapok Aszmann Ferencz
uridivat üzletében, városházzal szemben.

hogy mi a baj, talán jobb szolgálatot tesszünk, mint a további folytonos palástolással.

A baj tehát — nyíltan kimondjuk — mindkét társaskörnél a társaséletnek pangásában, közönyösségében, szóval az ugynevezett kaszinói élet hiányában keresendő.

Hiába állítunk ezen társaskörök élére megannyi társadalmi nagyságot, hivatali főnököt, ha az személyesen és legközvetlenebb környezetével, barátaival maga sem jár fel esténként legalább a saját társaséletébe! Külső dísz és fényt adhat ugyan egyes közgyűlésekben a testületnek, de annak mindennapi élete elsorvad, eltesped. Az is bizonyos, hogy ha egy ily társas egyesület számos tagja és magas tagsági díja dacára, társadalmilag magában az egyesület kebelében nem fejt ki élénk mozgalmakat, a tagok nem járnak fel pontosan a körbe s ott nem teremtenek élénk Clubb-életet, hanem csak egy-két asztalnál folynak társasjátékok, az olvasóba néhány „Vén holló” jár csupán, a társalgó szoba sötét és fűtetlensége miatt üres, hát bizony még azoknak is elmegy a kedve feljárni, akik néha csupa kíváncsiságból betekintenek.

Ezen a bajokon kell tehát elsősorban segíteni mind a két társaskörnél, vagy ha jobban tetszik, itt kellett volna a bajok valódi okát keresni és nem csupán arra a végső kényszerűsége gondolni, hogy legjobb lesz feloszlatni! Hát ennél tisztelt Urak, nincs is könnyebb és kényelmesebb dolog a világon, de egyszersmind lelkiismeretlenebb sines!

Hiszen a régi, ugynevezett uri kaszinó, mely háromnegyed százados fennállása után nagy tőkét gyűjtött s most készül a takarékpénztár hatalmas bérpajzsaiban fejedelmi fényűzéssel berendezett új helyiségeibe bevonulni, szerényebb jövedelmű emberek részére évi 60 koronás tagsági díjával már nem megközelíthető, a kereskedelmi csarnok, iparos kör, függetlenségi kör speciális osztály és politikai célokat szolgálnak és így egy olyan — az intelligens középosztályt és tisztviselői kart felölelő — társaséletre, mely foglalkozási, politikai és társadalmi állásra tekintet nélkül, szórakozni és magukat művelni akaró elemeket gyűjtse magába, elmulasztatlan szükség van Debrecenben. Ha nem volna ilyen kör, fel kellene állítani, de semmiestre sem beszűntetni!

Epen azért e sorok írója, ki mindkét társaséletnek úgy választmányában, mint vezetésében is egyidejűleg részt vett, ma is tagja egy a polgári mint a jogász és tisztviselői körnek, az utolsó órában emeli fel óvatintó szavat és kéri az arra hivatott tényezőket, ne engedjék, hogy e két szépen viruló, évtizedek óta fennálló társasélet bármelyike is erővel kipusztítsák az élők sorából, hanem keltsék őket új életre s ha másképpen nem lehet, találjanak módot a két társaskörnek egyesülésére! Egyesülésben, egyetértésben rejlik az erő!

Fel tehát munkára, míg nem késő! Mindezeket pedig azért kellett így hirlapi közlésre bíznom, mert azon a vasárnapi közgyűlésen, hol mindezeket előszóval elmondhatnám, a városból távollétem miatt nem vehetek részt.

A polgári kör és a jogász és tisztviselő kör egyesülését én úgy képzelem, hogy mindkét egyesület választmánya küldene ki saját kebeléből egy bizottságot, mely két bizottság aztán egymással tárgyalván és kölcsönös egyetértéssel megegyezésre jutván, megállapítanék a vagyon és helyiség s a tagsági díjak egybeolvadása s a tagok joga és kötelességei, valamint egyéb részlet kérdések is! Mindezek, valamint az így egybeolvadó két társaséletnek jövője címe, (én legcélzáróbbnak és legmegfelelőbbnek találnám a „Polgári és tisztviselői kört.”-t) csak az egyesülni akarás komoly és elhatározott legyen, úgy vélem, nagyon hamar sikeresen megállapíthatók lesznek.

Ajánlom javaslatomat azon urak figyelmébe, akiket illet. Adja Isten, hogy szavam ne legyen eredmény nélkül elhangzott kiáltó szó a puszttában!

Debrecen, november 4.

Id. Komlóssy Arthur s. k.

A VÁRMEGYÉBŐL.

Tolvaj unokatestvér. Kálmánchelyi Sándor 23 éves hajduhadházi legény a napokban látogatába ment Kálmánchelyi József nevű unokatestvéréhez. Azonban senkit sem talált otthon, ellenben a szobában talált 18 korona készpénzt, amit szépen magához vett Kálmánchelyi József megtette ellene a feljelentést a debreceni kir. ügyészségen.

A városi közkórházról.

Tele van a kórház férgekkel.

Egy volt kórházi beteg levele.

Debrecen, november 4.

Loránt József, volt hirlapíró kollégánk, aki huzamosabb ideig betegen feküdt a városi kórházban, a gondos ápolás mellett lábra állott s most — a kórházi állapotokkal is foglalkozván — alábbi érdekes levelet intézte hozzánk:

Kedves Szerkesztő Ur!

Ma végleg elhagyom a kórházat s a jövő héten utazom Abbáziába. Meggyógyultam, de még gyenge vagyok s így menüem kell Nem az a célokom, hogy magamról írjak, hanem az, hogy közkórházunkról és az ott nyert személyes tapasztalataimról egyet-mást elmondjak.

A közönség körében rémes dolgok forognak közzájón a mi közkórházunkról. Én magam voltam az, ki évek előtt e lap hasábjain felírtam kórházunk bajait, hiányait és az ott uralkodó állapotokat.

Megbízható adatok nyomán irtam meg közleményeimet s most személyes tapasztalatok alapján óhajtok pár sorban beszámolni kórházunkról, az ott uralkodó állapotokról.

Annak idején sem a kórház vezetőségének hibájával róttam fel azokat a hiányokat. A kórház vezetősége a maga részéről mindent elkövet akkor is, ma is, hogy az állapotokat szanalja.

Tagadhatatlan, sok minden előnyösen megváltozott évek óta, de arról, hogy a kórház — melyet 17 évvel ezelőtt építettek — a mai viszonyoknak, igényeknek nem felel meg, a kórház vezetőségét felelősségre nem lehet vonni.

A vezetőség az ő hatáskörében mindent megtesz.

Sajnos, évek óta hiában forszirozza a kórház bővítését, de csak ez évben határozta el, hogy kibővíti. (Pár hét előtt bízták meg a mérnöki hivatalt a tervek elkészítésével.)

Ha a kibővítés meglesz, akkor megszűnnek azok a hiányok s egyéb bajok, melyek még ma is léteznek s amelyek a vezetőség a legjobb akarat mellett sem tud segíteni.

Mindamellett ma sem lehet panasz kórházunkra. Egy nagy és általános panasz ma is van és ez jogosult is: a kórház tele van férgekkel. Igyekeznek ezen segíteni, de a régi építkezés folytán a férgeket csak úgy lehet teljesen kiirtani, ha az egyes pavilonok belső építkezéseit is átalakítják.

Ez a legfőbb és jogos panasz a kórház ellen.

Ami az ápolást, gyógykezelést illeti, ahoz nem fér szó. Legtöbbet tapasztaltam a belgyógyászati osztályon. A vezető főorvos Ujfalussy József és az osztályorvos dr. Russu Sándor a legszegényebb beteggel szemben is ép oly gondosan járnak el, mint azzal, ki megfizeti a napi előírt díjat.

Az osztályorvos dr. Russu rendkívül lelkiismeretes gondossággal kezeli az osztályán levő 60—70 beteget. Kora reggel már vizsgálja őket s délután hasonlóképp cselekszik.

A többi osztályokban hasonló az eljárás. Most nem fordul elő az az eset, hogy beteget hoznak, nincs orvos. Nemesak az inspekción orvos, de a többi osztályorvosok is ugyszólván egész nap a kórházban tar-

tózkodnak, bármely pillanatban szükség van a segélyre, kéznél vannak.

Az ápolás hasonló gondossággal történik. Visky Sándor gondnok, Sinay Gyula ellenőr naponként bejárják a betegszobákat, kikérdezik a betegeket, nincs-e panaszuk s ha netalán ilyesmi elöadná magát, azonnal intézkednek az orvoslás iránt.

Az is súlyos panasz, hogy a közkórház tulzsufolt. Ez így is van s ez teszi épen sürgőssé a bővítést. Különösen sürgősen intézkedni kell a sebészeti osztály kibővítése iránt.

Ezen az osztályon gyakran annyi a beteg, hogy a földön fekvésnek összezsufolva. Ugyanez gyakran előfordul a belgyógyászaton is.

Hiány itt is van, de ha pótolják azokat, melyeket itt felemlítettem és amelyekről még ezektől eltekintve tudomása van az illetékes köröknek is, megszűnnek a panaszok a közkórházunkról, mely annyi sok pénzébe került a városnak, nem fognak úgy beszélni, hogy restelkednünk kell miatta.

L. J.

EGYHÁZ, ISKOLA.

Az Árpád-teri templom pályatervei. Azokat, akik az Árpádtéren építendő templom pályatervei iránt érdeklődnek, értesítem, hogy a presbyterium küldöttsége a pályázati határidő lejárta után haladéktalanul felbontotta a pályaterveket és ezeket a pályázati hirdetés értelmében megbirálás és véleményes javaslat-tétel végett kiadta egy három tagból álló szakértő bizottságnak, mely jelentését a bírálat eredményéről még nem terjesztette be. Debrecen, 1909. november 4. Somogyi Pál, egyh. főjegyző.

Csütörtöki felolnások.

A második este.

A fényes kezdetnek megfelelő a folytatása is.

Az első szám volt Kurián Margit zongorajátéka. Schulhof „Velencei karnevál”-ját adta elő mély érzéssel és művésziélekre valló interpretálással. Lelkes tapsvihar jutalmazta gyönyörű játékát.

Azután következett az est központja. Morvay Ferenc kegyesrendi főgimnáziumi tanár szabad előadása „Az elektromosság fénytűneményeiről”. A tudós tanár valóban lebilincselte érdekes előadásával és sikerült mutatványával a hallgatóság figyelmét, úgy, hogy szinte sajnáltuk, mikor előadását bevégezte. Azon kísérleteket mutatta be, melyekkel Testa, a magyar származású világhírű fizikus 1902-ben bámulatba ejtette a tudósvilágot.

Egyik legérdekesebb volt mindenesetre a Tesla-féle világhírű kísérlete, — midőn a lámpa mindenféle vezetékdrót nélkül világít. Ez a vitágítás utópiája, de azért nem lehetetlen, hogy eljön az idő, midőn a Tesla-féle világítás könnyen előállítható és így általános használatu lesz. A Tesla-féle kísérletekkel kapcsolatban a tudós előadó bemutatta még Qudin kísérleteit is, ugyanazok tulajdonképpen, mint a Tesla-félek, de egyszerűbb berendezéssel és még szebb kivitelben. Igazán hálával tartozunk a tudós előadónak praktikus és szép előadásáért.

Láng Zsigmond, a P. Nagy Zoltán-féle zenekonzervatórium tanára adta elő ezután hegedűn Szoendsen „Román”-át és Wienovszky „Mazur”-ját. Láng művészetét nem kell külön fölfedeznünk, hiszen az ugyis közismeretű, itt csak a teljes elismeréssel és dicsőréttel adózhatunk neki.

Majd Mártonfalvy Györgyné énekelte el „Anna áriáját”, a „Bűvös vadász” című

operából a nála megszokott művészettel. Hátasága oly nagy volt, hogy kénytelen volt meg-toldani *Mártonfalvy* György közkedveltségnek örvendő „*Tillnó-dal*”-ával.

Az estét *Zalai Márk* tanár fejezte be, ki „*Egy csomó számárság*” címe alatt ritka szellemességgel és humorral adott elő sok megszivlelni való és mély életbölcseletet el-áruoló tapasztalatot.

Irodalom, művészet.

A Csokonai-kör a Petőfi-ház megnyitására. A magyar irodalmi világnak régi vágya teljesül a napokban. Megnyílik f. hó 7-én vasárnap a Petőfi-ház, a Petőfi-kultusz-nak ez a temploma, amelyet nagy áldozatokkal épített a Petőfi-társaság. Az ünnepi felavatásra, amelyet *Herczeg Ferenc*, a Petőfi-társaság elnöke és gróf *Apponyi Albertné*, a Petőfi-ház hölgybizottságának el-bertné, a Petőfi-ház hölgybizottságának el-bertné fogják végezni, meg van hívva a Csokonai-kör és több oly debreceni író is, akik Petőfivel foglalkoztak, így *Oláh Gábor*, *Kardos Albert* és mások. A Csokonai-kört ez ünnepi alkalommal *Komlóssy Arthur* alelnök, *Szávay Gyula* főtktár és *Kardos Albert* tktár fogják képviselni.

A Csokonai-kör szépprózai pályázata. A Csokonai-kör a tavaszon szép prózai pályázatot hirdetett abból a 300 koronából, amelyet egy magát megnevezni nem akaró tag ajánlott fel e célra a körnek. A pályázat külsőleg eredményesnek mutatkozik, mert a határidő leteltéig, november 1-ig 10 pályamű érkezett a kör tktárságához. A Csokonai-kör legközelebbi választmányi ülésén alakítja meg a bíráló bizottságot, amely hivatalos lesz a pályaművekről ítéletet mondani.

Tájékoztató.

— (Mulatságok s egyéb szórakozásokról.) —

November 6., szombat:

V. *Krammer Teréz* hangversenye a Bikában. Kezdeté 8 órakor.
A *Szent László* dalegylet hangversenye a Dreher sörcsarnokban.

November 7., vasárnap:

A Debreceni Dalegylet hangversenye a Royalban. Kezdeté d. u. 5 órakor.
A Debreceni Jótékony Nőegylet ünnepségei.

November 14., Vasárnap.

Vecsey Ferenc hangversenye a Bikában. Kezdeté 8 órakor.

UJDONSÁGOK.

Megalakul a biztosító társaság.

Debrecen a székhelye!

A 3 millió korona alaptőke kétharmada biztosítva van.

A „Debrecen” olvasói előtt ismeretes az a nagyjelentőségű Debrecen város központi fejlődését, Debrecen gazdasági érdekeit legközelebről érintő mozgalom, melyet kiváló szakember első rendű pénzemberek, nagybirtokosok társulásával indított meg, hogy Debrecen székhellyel, a nagy alföldi vidék gazdasági viszonyaira különös tekintettel egy biztosító társulatot alapítsanak. A városi közgyűlés is foglalkozott ezzel a nagyszabású és nagyjelentőségű tervvel. Kimondták,

hogy Debrecen város, mint olyan, maga is nagyobb összeggel járul hozzá a „helyi” biztosító-társaság alaptőkéjéhez, ha már biztosítva lesz a számításba vett 3 millió korona alaptőkének kétharmada....

Nos, hát a nagy ügy nem aludt el. A szakértelem, a kitartó erély és a legelőkelőbb pénzügyi köröknek bizalma — már a közeljövőben — megvalósítja a nagyjelentőségű intézményt.

Örömmel jelentjük be, hogy a Debrecenben alakítandó biztosító-társaság alapvetői *Domahidy Elemér ny.* főispán, nagybirtokos elnöklésével értekezletet tartottak, amelyen a debreceni alapítókön kívül *Vay Gábor* gróf, főispán, báró *Madarassy-Beck* Lajos országgyűlési képviselő, *dr. Barcsay Andor* országgyűlési képviselő is részt vettek. — Az értekezlet kedvező eredménnyel végződött; mert a számításba vett 3 millió korona alaptőkének kétharmadát már ezen az értekezleten biztosították. És így e kedvező előjelek után jogosan remélhetjük, hogy a debreceni biztosító-társaság már a közelebbiben megalakul.

Levelek hullása.

*

Sok sárga, sápadt falevelet sodort ma le a hűvös őszi szél. Az utcákon lehullott leveleket taposott a lábunk. Igazi őszi nap volt a mai. Permetezve megeredt az eső is, amely egy hozzátartozik az őszi évszakhoz, mint a melegség a nyár, a hidegség a tél fogalmához.

Szép, nagyon szép volt ez a beköszöntő őszi nap. Igaz, midőn kigyultak a fénylő gázlámpák, a piac-utcai korzón nem hullámozott már a mosolygó, bájos asszonyok, lányok tarka serege... Igaz, hogy kihaltabb volt az utca ma, mert a csatakos, hűvös időben mindenki csak hazaiykezett meleg otthonába. S nekem mégis kedves volt ez őszi este.

Ma egészen más volt az utca képe. Az erős aszfalt-utak a gáz fényében úgy csillogtak, mint fénylő tükörlapok. Ha egy-egy fénylő kirakat előtt elhaladt az utunk, olyanoknak láttuk a hulló esőcseppeket, mintha sok apró, ezüst gyöngyszemek peregnének le reánk. — Más volt ma a dusfürtű krizantém a virágkirakatokban, más volt az utca képe is.

A járókelők szomorubbak, csendesebbek voltak ma s közelebb állottak az én szívemhez.

Nekem különösen kedves ez az esős, őszi nap, mert levél érkezett hozzám a falumból. Panaszos levél, melyben az eső hiányáról panaszkodott egy jó, öreg ember.

Van tehát már eső az őszi vetésre, amely bizonyára nagy öröme szolgál a magyar gazdáknak.

Nekem kedves volt ez őszi este. Én szeretem az őszt. Igazi őszi nap volt a mai. Sok, sárga, sápadt falevelet sodort ma le a hűvös őszi szél. (n. f.)

— **Személyi hírek.** *Kovács József* polgármester és *dr. Magoss György* főügyész ma délben érkeztek haza Budapestről, ahol a

város képviselőjében résztvettek a Debrecen—Derecske—Nagylétei vasut részvénytársaság közgyűlésén.

— **Thaly Kálmán arcképe Kassán.** Mint Kassáról jelentik, a város közgyűlése elhatározta, hogy a közgyűlési terem számára megfesteti a nemrég elhunyt *Thaly Kálmán* arcképét. Az arckép elkészítését *Fejes Dezső* festőművész vállalta el.

— **A város a Jótékony Nőegylet ünnepségein.** A debreceni Jótékony Nőegylet meghívta a várost a vasárnap rendezendő jubiláris ünnepségekre. A tanács mai ülésén kiküldte *Kovács József* polgármestert, *Roncsik Lajos* főszámvevőt és *dr. Vargha Elemér* tanácsnokot, akik a várost képviselni fogják.

— **Elismerés Zoltai Lajosnak.** Igen szép elismerést kapott *Zoltai Lajos*, a debreceni városi muzeum őre. A muzeumok és könyvtárak országos főfelügyelősége ugyanis leküldte a tanács által a muzeum mult évi állapotáról felterjesztett jelentést s jelezte, hogy azt jóváhagyólag tudomásul vette. — Egyben kéri a város tanácsát, hogy a főfelügyelőség elismerését adja tudtul *Zoltai Lajos* muzeumőrnek, aki a debreceni városi muzeumnak oly szakavatott, derék és hű munkása.

— **Imre-estély a kuglizóban.** A főpostahivatal belső udvarán, lombos akácfaék alatt rejtőzködik egy barátságos, vidám, magyar tanya. Ez a tanya a pénzügyi kuglizó barátságos helyisége, hol délutánonként, esténként a debreceni jókedélyű férfitársaságoknak színe-java szokott összeülni. Még a lombhullajtó őszi idő változása sem zavarta ki félszökből ezt a kedves uri társaságot, — amely az este nagy szeretettel, nagy vidámsággal ünnepelte egyik legnépszerűbb tagjának, *Oláh Imre* állami anyakönyvvezetőnek a névnapestélyét. Még felköszöntőkben sem volt hiányosság. Az öreg pincemester alig győzte hordani — a két bor, egy vizet.

— **A Debreceni Dalegylet** vasárnap délután tartandó hangversenye iránt igen nagy az érdeklődés. A délutáni előadást *Rácz Károly* hírneves zenekara nyitja meg. A Dalegylet három darabot fog előadni, *Hajdu Árpád* hittanhallgató szavál; a délután legmagasabb színvonalon álló száma azonban *Láng Zsigmond* zenekonzervatóriumi tanár hegedűjátéka lesz, melyet *Boros Anna* urleány fog zongorán kísélni. A Dalegylet hasonló előadást fog még tartani december, január, február és március hónap első vasárnapjának délutánján.

— **Hűvös idők, csukott fiakkerek.** A városi tanács tekintettel a mindinkább hűvösödő időkre — mai üléséből kifolyólag utasította a főkapitányt, hogy rendeletileg kötelezze a fiakker-tulajdonosokat a fedett kocsik használatára. *Végh Gyula* főkapitány ennek folytán rendeletet hozott, amelyben elrendeli a fedett kocsik hatóság felülvizsgálatát, amelynek megtörténte után lehet csak használni azokat. — A tanács üdvös intézkedése nagy örömet fog kelteni, mert bizony már nem szívesen ül az ember a meglehetősen szellős nyitott kocsikba.

— **Katonai szemlék.** Ma délelőtt tisztí szemle volt a Pavillon-laktanyában és a Péterfia-utcai kaszárnyában. A hadapródok folyó hó 6-án szombaton állnak elé a szemlére.

==== pazar választékban, legolcsóbban ====
Menyasszonyi ékszerek **Löfkovits Arthur és Társa**
cégnél, DEBRECEN, Plac-utca 38

— **Szerelmes leány öngyilkossága.** Ondód pusztán ma egy fiatal 18 éves leány véres szerelmi drámája játszódott le. Tóth Róza eselédleány szerelmes volt. Nagyon szerethette azt a legényt az ő egyszerű, falusi szerelmével, akiért bánatában ma szíven lötte magát. A leány öngyilkossága nagy izgalmat keltett a lakosság között, ahol oly ritkán fordulnak elő ilyen halálos, véres, szerelmi tragédiák. Az ondódi előjáróság telefonon értesítette az esetről az ügyészséget, amely a temetési engedélyt megadta.

— **Utóállítás.** Elkészett fiúk állanak ma délelőtt 9 órától fogva a katonai méret alá. Az utóállításra — amely a Pavillon-laktanyában fog lefolyni — több, a rendes sorozásról lemaradt ifjút idéztek meg.

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalnál a következő haláleseteket jelentették be: Balogh r. kath. 1 hónapos, Csapos Mária ref. 9 éves, Suta Sándor ref. 21 hónapos, özv. Kosis Mihályné ref. 77 éves.

— **A vasuti szerencsétlenség áldozata.** Lapunk tegnapi számában hirt adtunk arról a végzetes kimenetelű vasuti szerencsétlenségről, amelynek következtében három ember súlyosan megsebesült. Megírtuk, hogy a legsúlyosabban Rózsa Imre sérült meg. Rózsa Imre ellenére a gondos orvosi kezelésnek súlyos sebei meghalt. Az ügyészség elrendelte a holttest felboncolását, amely ma pénteken délután 2 órakor fog megtörténni Tóty István vizsgáló bíró, dr. Horváth Arthur törvényszéki orvos és Gálbory Sámuel dr. jelenlétében. — Amint értesültünk, a másik két sebesültnek Rózsa Istvánnak és 13 éves fiának állapotában javulás állott be.

— **Véres lakodalom a tanyán.** Tóth Lajos dohányos vasárnap tartotta esküvőjét. Este nagy lakodalom volt a külső kissezepesi tanyán, vendégek voltak szép számmal. Javában folyt a muli, amikor Karmaly József gulyás felkérte egy táncra Szabó Gergelyné, a fiatal asszony azonban kosarat adott neki.

Ebből szóváltás keletkezett. Karmaly József a visszautasítást nagy sértésnek vette.

— **Soh' se hittem volna,** hogy ilyen szégyen érjen — mondotta haragosan a leány, de nem is hagyom ezt magamon száradni.

— **Na csak ne tüzelj komám,** válaszolt neki Kovács Imre nevű 21 éves dohányos leány, aki Szabó Gergelyné védelmére kelt.

— **Még te is ellenségem lettél,** felelt vissza dühösen Karmaly József, de megállt ezt megkeserülőd. A két leány bírokra kelt egymással, miközben Karmaly József előrántotta a bicskáját s hátra szurta Kovács Imrét. A szerencsétlen fiatal embert azonnal elborította a vér. Eszméletlenül esett össze. Nem is tért hamarosan magához. Az esetről jelentést tettek a csendőrségen, amely megindította az ügyben a nyomozást. Kovács Imrét súlyos sérülésével szállították a kórházba.

— **Első téli kabát tolvaj.** Vida Szücs László Geréby-telepi lakostól tegnap este Öry Gyula 14 éves fiu egy télikabátot, egy forgópisztolyt több tölténnyel és még más holmikat lopott. A csendőrség ma délelőtt letartóztatta és az ügyészség fogházába kísérte. A lopott holmikat, a revolvertöltények kivételével, — melyeket tettes a Nagyerdőn elővándorolt — mind megtalálták.

— **A kivándorlás.** Nagybecskerekéről jelentik: Torontálmegyében a kivándorlók száma a múlt hónaphoz képest ismét növekedett, amennyiben szeptemberben 700-an, októberben pedig 821 kivándorló kért utlevelet Amerikába. Ebben az évben október 21ig

8532 utlevelet adtak ki Torontál megyében. Az utlevelek kilencven százaléka Amerikába szől.

— **A difteritisz Aradon.** Aradról jelentik: Aradon és a radnai járás több községében a difteritisz-járvány lépett fel, melynek több gyermek esett már áldozatul. Az iskolákat a radnai járásban bezárták. Aradon pedig nemcsak az elemi iskolákat, hanem a siketnéma intézetben is bezárták a mai nappal az előadásokat.

— **Kardpárbaj.** Kecskemétről jelentik: Dr. Kovács Pál jogtanár, a Kecskeméti Újság főszerkesztője e hó 2-án kardpárbajt vívott Zana Ferenc kecskeméti ügyvéddel. A párbajban dr. Kovács Pál könnyebb sebet kapott a homlokán. Okot a párbajra hírlapi közlemény adott.

— **Szüreti és szoba tűzijátékok, arketák, békák, bombák és görögtüzek** legelősbban Mentze Henrik áruházában kapható.

— **Könyvkötészeti munkákat** Dávidházy Kálmán és társa cégnél rendeljünk.

— **Színházi látások** nagy választékban Lóbl Gyula és társa látászerésznél kaphatók. Debrecen, Piac-utca 63. sz.

— **Tánciskola.** Polgár (gazdálkodó) ifjak tánciskolája november hó 8-án hétfőn nyílik meg. Tanórák: hétfő, szerda és péntek este 7 órától 9-ig. Iparos ifjaknak: kedd, esütörtök és szombat este 8 órától 10-ig. Boston órák: hétfő, szerda és péntek este 9 órától 10-ig. Tisztelettel Schaf János táncmester. Csapó-utca 17.

Minden faj szövet,

osipke és applikált függönyök és tórok, valamint ajtó és ablakra való függönyök, applikált és himzett posztó, plüss és selyem asztal és ágyterítők. Legszebb téli árúk: u. m. jó mosóbarcettek, flanellek, félposztók, továbbá paplanok, flaneltakarók, szoba és lópokrócok, valódi Jaeger alsóruhák, harlányák, barchetposztó és selyem alsószoknyák, bugyogók —

Kardos László

vászon- és menyasszonyi kelengye üzletében

DEBRECZEN, Kossuth-u. 9.

Határozott ár!

Alapított 1831.

Haverda Mariskáék az esküdszék előtt.

Tanu kihallgatások.

Szabadka, november 4.

A Haverda-pór tárgyalása során a mai napon a tanu kihallgatásokra tértek át. A közönség érdeklődése már kissé megesappant. A délelőtti tárgyalás első felében leveleket olvasnak fel, amelyeket a fogházban szíptek el. Jánosi kérte az elnököt, hogy olvassák fel neki azt a levelet, amelyet az ügyész szerint állítólag Mariska írt Vojthának és amelyben az áll, hogy Jánosi a fogházban marad, Vojtha és Mariska pedig kiszabadulnak és kiszöknek Amerikába. Azt mondja: Kiváncsi vagyok, benn vannak-e azok a kifejezések a levélben, amiket az ügyész mondott. A levelet felolvassák és mikor ez megtörtént, Jánosi felugrik és így kiált fel:

— Én nem akarok ítéletet mondani, de ki kell jelentenem, hogy az ügyész hazudott! Az elnök Jánosit rendreutasítja.

Szerelmes levelek.

Felolvassák azután Vojtha levelét, amelyet a gyilkosság elkövetése előtt írt Haverda Máriához. A levél tele van szerelmi vallomásokkal.

Elnök kérde nem volt-e Jánosi Vojthára féltékeny? Jánosi azt feleli, nem voltam. Az elnök ezután fel akarja olvasatni Mladeniczky Kálmán szerelmes levelét, de Jánosi kéri, hogy ne olvassák fel, hanem halasszák el addigra, amíg Mladeniczkyt kihallgatják. A Haverda Máriánál tartott házkutatás alkalmával találtak egy levelet, amelyet egy Rácz Ernő nevű gyógyszerészséghez írt Szabadkára, de amelyet nem lehetett kézbesíteni és ezért visszaérkezett. Ebben azt írja Haverda Mária: Közel van már a pillanat, amikor gazdagok leszünk.

Haverda Mária: Nem arra értettem, hogy az anyámat megölik.

Dr. Bartha Antal és dr. Vály Dezső orvosszakértők terjesztik ezután elő a Haverda Boldizsárné boncolásáról fölvett jegyzőkönyvet.

A szemtanuk vallomása.

Az első tanu Deák Lajosné, aki jelen volt a gyilkosság elkövetésénél. Elmondja, hogy ő tudta, hogy Haverdáné haragban van lányával, de Haverd né soha sem mondta neki, hogy miért. A gyilkosságra vonatkozólag azt vallja, hogy mikor visszafelé jött a szőlőtől április 19-én, egy embert látott az ut kanyarulatánál állani, aki, mikor közel érték, megfordult, elsütötte revolverét és szó nélkül futásnak eredt. Ez nagyon megdöbbenette és megkérdezte Haverdánét, hogy mi történt, aki erre ezt mondotta: Jaj, megölt! Hazavitték s nemsokára meghalt.

Elnök: Nem mondta önnek Haverdáné, hogy Jánosi nevű ember felkereste a lakásán?

Deákné: Nem.

Elnök: Tudja-e, hogy Haverdáné feljárt Budapestre?

Deákné: Igen.

Elnök: A leányát ilyenkor meglátogatta?

Tanu: Nem látogatta meg soha. Hogy miért nem, azt nem mondta meg.

Dr. Bródy Ernő védő kérde, hogy igaz-e, hogy Haverda Mária egy alkalommal elküldte kis gyermekét az anyjához, hogy csókoljon neki kezét és az anyja azt mondta: Én nem vagyok a te nagyanyád, én egy közönséges parasztasszony vagyok.

Deákné: Igen.

Deák Lajosnát vallomására megesketik.

Ezután a gyilkosság másik szemtanuját, Deák Olgát hallgatják ki, aki lényegében semmi újat nem mond és anyja vallomását megerősíti.

Elnök: Nem mondta Haverdáné, hogy egy pesti ur beszélt vele?

Tanu: Nem.

A tanu megesketését a törvényszék nem kívánja.

A koronatanu vallomása.

Ezután következik a legérdekesebb tanuvallomás, Klein Pál Lipót vallomása.

Klein Pál Lipót elmondja, hogy Haverda Máriával négy év előtt ismerkedett meg, amikor ajánlották bankjának azt az üzletet, hogy Haverda Mária örökségét évjáradék ellenében vegye meg. Ő belement ebbe az üzletbe, mert tudta, hogy Mariska szülei vagyonosak. Haverdánának a végrendeletét nem ismerte, de tudta, hogy Mariska örökölni fog. Pesti életmódjáról nem tud semmit. Arra a kérdésre, hogy az évi járadékot rendszeresen fizette-e, az utóbbi időben nem. Jánosival csak párszor beszélt, Vojthát alig ismeri. Braun Henrik szabadkai lapszerkesztő telefonálta meg a feleségének, hogy Haverdánét megölték. Azt mondta feleségének, mondja tanu, hogy jöjjen Szabadkára, de jöjjen velem valaki. Bíró Henrik nevű titkáriját elküldte Klein Pál Lipót Haverda Mariskához, hogy azt értesítse, hogy megölték az anyját.

Elnök: Miért telefonált Braun szerkesztő?

Klein: Nem tudom.

Mikor találkozott Mariskával?

Klein: Kiskőrösön találkoztam vele, Szabadkára utaztam és visszafelé a vonatonál találkoztunk. Adtam neki 40 koronát, hogy utazzék haladéktalanul Szabadkára. Mondtam neki, hogy gyanúsítják, hogy része van a gyilkosságban, mire ő azt felelte, hogy nem törődik vele.

Elnök: Igaz, hogy maga járt alibi tanukért?

Tanu: Nem igaz. Popper egész vallomása valótlan.

Elnök: Mutatott önnek Mariska revolvert vagy játékpisztolyt?

Tanu: Nem.

Dr. Piller védő kérde, hogy tudott-e tanu arról, hogy Jánosi szereti Mariskát?

Tanu: Nem tudtam.

Jánosi: Igenis tudta, sokszor mondtam magának és Mariska is mondta.

Tanu: Lehet, de nem tulajdonítottam ennek semmi fontosságot.

Védő: Tudott-e arról, hogy Jánosi ki akarta békiteni anyját a leányával?

Jánosi azt mondja: Ezt majd Rónainé fogja igazolni.

Magyar Imre esküdt: Volt-e a vádlottaknak tudomásuk arról, hogy ön be akarja szüntetni a járadékot?

Tanu: Egyszer mondtam 1907-ben.

Bródy Ernő dr. védő: Ajánlotta-e ön Poppert Mariskának alibi tanuul?

Klein: Nem.

Bródy Ernő dr. védő: Mondta-e neki, hogy ilyesmire zsidók nem vállalkoznak?

Klein: Ez hazugság.

Dr. Bródy Ernő védő: Milyea összekötetésben volt ön Popperrel?

Klein: Apró kölcsönöket adtam neki.

A tanut ezután megesketik.

A többi tanuk.

Klein Pál Lipót kihallgatása után Bíró Armin és Braun Hermann szabadkai lap-szerkesztőket hallgatták ki tanuként. Bíró Armin lényegtelen vallomást tett.

Braun Hermann annyit tud, hogy a gyilkosság napján őt kereste Jánosi és Vojtha, de velők nem találkozott. Nem tudja, hogy miért keresték őt a vádlottak. Az öreg Haverdát és Haverdánét ismerte. Tudja, hogy akkor amikor Järmiesky az ügyvédi vizsgán megbukott az öregek összeveszttek Haverda Máriával, de tudja azt is, hogy az öreg Haverda támogatta leányát.

Ezután Demeter Henrik ügynök és Patter Gyula cipész budapesti lakosokat hallgatták ki.

Patter Gyula szenzációs és Haverdára nézve terhelő vallomást tett,

Azt vallotta, hogy Haverda ráakarta őt beszélni arra, hogy Jánosi alibéjét bizonyítsa. Ő azonban erre nem volt hajlandó.

A tárgyalást folytatják.

SZÍNHÁZ.

A MAI ELŐADÁS SZINLAPJA:

Folyó szám 33.

B) bérlet 11. szám.

Dollárkirálynő.

Operette 3 felvonásban.

Főbb szereplők:

Bárdos Irma

Gerő Ida

Szilasi Etel

Ligeti Lajos

Nádor Zsiga

Szilágyi Berta

Gyöngyi Jolán

Gerő Ida

Holnap, szombaton, november 6-án:

Árendás zsidó.

Népszinmű.

Heti műsor: Szombaton: „Árendás zsidó” C). Vasárnap délután: „Mulató istenek”, operette. Este: „Bajusz”. daljáték, diszjeloadás.

* **Válás után.** A Válás után, ez a kedves, derűs vígjáték került ma újra színre a debreceni színpadon. Régi, kipróbált jó darab ez, amely sohasem veszíti el értékét. Nem száraz, unalmas, pillanatnyi sikereket hajhászó darab ez, amelybe belefáradunk. Ellenkezőleg, kellemes, vidámsággal, felülvélve távozunk el meghallgatása után a színházból. Nem mindig van a publikum ebben a szerencés helyzetben, de a mai előadás után ez így történt. A közönség, amely most is megtöltötte a színházat, sokat nevetett a kiválóan felépített darab humoros részletein. Sokat tapsolt a szereplőknek, akik mindnyájan finom izléssel, — temperamentumosan játszottak. A szintársulat kiváló erői juttatták diadalra a darabot. Igen jók voltak szerepeikben Zilahy Gyula, Gyöngyi Izsó, Gerő Ida, Hahnel Aranka, Huzelia Irón, Győre Alajos, Kardos Géza. Igazán elmondhatjuk, hogy a darab ma este is kiváló sikert aratott. (n—f.)

* **Árendás zsidó.** Klárné Angyal Ilka kitűnő népszinművét eleveníti fel az igazgatóság. Ezt a szerepet, melyet a régi népszínházban Solymosi Elek creált, később Gyöngyi Izsó vette át ezt a jellemkómiikusok parádés szerepét, aki ugyancsak szombaton este nálunk is eljátsza Blum Dávidját egyikét a híres Gyöngyi szerepeinek. Feleségét Szilágyi Berta a kis Bellit pedig Szilasi Etel. A bírót Győre, fiát Lászlót, aki később elveszi a kis Bettikét Horváth Kálmán. — Nagyon hatásos szerepe van még Szigeti és Nádornak egyik Smület a máramarosszigeti vőlegényt, a másik egy buta paraszt kölyköt ábrázol. Gerő Ida pedig egy részeg paraszt asszony szerepében ismét elsőrangú alakítást produkál.

* **Mulató istenek délután.** Vasárnap délután adatik Lehár nagyszerű operettje, a Mulató Istenek mérsékelt helyárrakkal a főszerepekben csak úgy mint este Zilahyné, Szilasi, Gyöngyi Jolán, Torma, Horváth, Ligeti, Nádor és Gyöngyi Izsóval.

UJÉVKOR

a „DEBRECZENI KÉPES

KALENDÁRIUM“-ot

minden előfizetőnknek

díjmentesen küldjük

meg.

A nyomor áldozata.

Öngyilkos kofaasszony.

Debrecen, november 4.

Alig mulik el nap, hogy öngyilkossági kísérlet ne történe. Azok után, akik szerelmi bánatukban akarnak megválni az életől, a legnagyobb számmal vannak azok az öngyilkosok, akiket a nyomor, a nehéz életviszonyok kergetnek a halálba.

A nyomor áldozatai közé tartozik Papp Gyuláné Salétrom-utca 24. szám alatt lakó szegény kofaasszony is, ki ma marólyuggal akarta megmérgezni magát.

A szerencsétlen szegény asszony férje Budapestre ment fel munkát keresni. Pár hete, hogy hátra hagyta feleségét, de az ígért pénz mindezeideig nem érkezett. Ekkor az asszony öngyilkosságra határozta el magát és tettét ma végre is hajtotta.

Szerencsére azonban Papp Gyuláné nem halt meg, mert a mentők még idejében a kórházba szállították, ahol gondos ápolás alá vették.

A fáma azt is hirdette, hogy Papp Gyuláné levelet kapott volna urától. A levelet, mivel ő nem tud olvasni, egyik szomszéd asszonya olvasta volna fel. A levélből a szomszédasszony olyasmit olvasott volna

fel, ami a levélben benne sem volt, hogy az ura hűtlen lett hozzá és mást szeret.

A rendőrség részéről Szöcs Lajos rendőrbiztos hallgatta ki Papp Gyulánét, aki öngyilkosságának egyedüli okául a szegénységet adta elő. Az öngyilkos kofaasszony állapota agasztó.

Dr. Csáthy Dezső

ügyvédi irodáját

Piacz-utca 83. sz. alatt

megnyitotta.

TÁVIRATOK.

A mai minisztertanács.

Budapest, november 4. Ma délután 4 órától 5 óráig minisztertanács volt, amelyen a válság dolgában tanácskoztak s folyó ügyeket intéztek el. Délután 5 órakor eljött a tanácsból Márffy államtitkár. Valószínű, hogy a minisztertanács bizalmasabb jellegűvé vált. A miniszterek este fél 8 óráig tanácskoztak. Holnap délután ismét minisztertanács lesz.

Justh Gyula a képviselőházban.

Budapest, november 4. Justh Gyulát a képviselőházban ma számos képviselő kereste fel, akikkel Justh hosszasan tanácskozott. — Justh és kísérete vasárnap délelőtt 9 órakor indul Budapestről Szegedre, ahonnan különvonaton Makóra utazik. Makón délután 3 órakor lesz a beszámoló.

Pártvacsora a kaszinóban.

Budapest, november 4. A függetlenségi párt több tagja a képviselőket 7. én, vasárnap este a országos kaszinó termeiben rendezendő vacsorára hívta egybe. A vacsora nagy politikai jelentőséggel bír. Részt vesznek a vacsorán Kosuth Ferenc és Apponyi Albert gróf is.

A bán Budapesten.

Budapest, november 4. Rauch báró horvát bán ma Budapestre érkezett. Délelőtt tanácskozott Wekerle miniszterelnökkel és Josipovich horvát miniszterrel.

A váci mandátum.

Budapest, november 4. A kuria tanácsa ma tárgyalta a váci felebbezéssel megtámadott mandátum ügyét. A tanács a petíciót elutasította és Pleszhy Elemért megválasztott képviselőnek jelentette ki. Pleszhy függetlenségi programmal lett képviselő.

Felfüggesztett detektivek.

Budapest, november 4. A 35 ezer koronás postalopás ügyében letartóztatott s több detektív által vallomás kicsikarása végett megkínzott Hima Sámuel ügyében a vizsgálatot a rendőrfőkapitány megindította. A vizsgálat során kiderült, hogy Himát Őrsi Sándor és Keller Mihály detektivek csakugyan megkínnozták s ezért nevezetteket állásuktól felfüggesztették.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatársaság.

(Déli zárlat.)

Budapest, november 4.

Buzakinálat és vételkedv csekély. — Bányai irányzat mellett jelentéktelen forgalom 5 fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonafajták nyugodtak. Idő: szeles.

Buza áprilisra	13.95—96
Buza októberre	11.58—59
Rozs áprilisra	10.89—10
Zab áprilisra	7.57—58
Tengeri májusra	6.79—80
Répe augusztusra	13.20—30
Rozs októberre	0.00—00
Zab októberre	0.00—00
Tengeri szeptemberre	0.00—00

Debreceni piaci árak.

Piacra hozott	Minőség	Ár
Buza.....	20,800 78-6	30.—
Kétszeres	19,600 74-2	26.—
Rozs.....	18,200 74-2	18.40
Arpa ...	15,100 66-4	14.40
Zab	9,800 47-5	15.—
Tengeri..	38,100 70—	16.—
" uj	—, —	12.—
" csöves	—, —	8.—

Élelmi cikkek:

1 mm sertéshus 110 - 124 K
1 " szalonna 220 - 240 "
1 " kihalított sertés 124 K

Takarmány:

1 mm Lucerna	7.— 7.40
1 " Széna	6.— 7.—
1 " Lóhere	6.—
1 " Bökköny	5.80—
1 " Alomszalma	4.—
1 " Takarmányrépa	1.40—
1 " Cukorrépa	2.40—
100 kéve zsupszalma	15.—

Szőlőbirtokosainkhoz. Nagy Gábor szőlőnagybirtokos augusztus hóban felhívást intézett a fővárosi lapokban, hogy az általa 20 év óta tenyésztett Delaware faj-szőlőnek termését az idén, amidőn az ország összes szőlőtermelését a betegségek majdnem teljesen elpusztították, a helyszínén tekintsek meg s győződjenek meg, hogy a Delaware szőlőről tett állítások a valóságnak teljesen megfelelnek. Ezen felhívásra az ország borvidékeiről tömegesen ntaztak Kólyra, sőt egyes borvidékek 10—16 tagu küldöttséget is küldtek tanulmányozás végett. Minden látogató a helyszínén annyira el volt ragadtatva, hogy nyomban nagyobb mennyiséget vásároltak, sőt egy nagybirtokos 200,000 darabra tett megrendelést. Oly sok előnye van a világhírű Delaware szőlőnek és bornak, hogy t. olvasóink saját érdekükben eszeleksenek, ha meghozatják Nagy Gábor Kóly, (Bihar m.) képes árjegyzékét, melyet ingyen és bérmentve küld.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Csöd. Füstös Jenő kereskedő, akinek a Csapó-utcán rőfös- és rövidáru üzlete van, csödbe jutott. A debreceni törvényszék csödbiztosul dr. Almos Zoltánt, tömeggondnokul dr. Gábor Jenő ügyvédet, helyettesül dr. Polgár Dánielt rendelte ki.

§ Megvágta a kaszával. Sz. Kovács Sámuel h. szoboszlói gazdálkodó a múlt év augusztus 1-én nem volt megelégedve cselédjének, Elek Lajosnak a munkájával s serkentés céljából feléje sujtott kaszával, de oly szerencsétlenül, hogy lábán súlyos sérülést ejtett, mely miatt 2 hétig munkaképtelen volt. A kir. törvényszék ma tárgyalta az ügyet és és gondatlanság által

okozott súlyos testisértés vétségében bűnösnek mondotta ki s tekintettel az enyhítő körülményekre 30 korona pénzbüntetésre ítélte.

§ A szellem. Nagy port vert föl annak idején az az ügy, amelynek hőse Gennári vivómester és Eránosz fővárosi ügyvéd volt. Az ügyvéd, aki ideges természetű ember volt, társaságba keveredett Gennárral, aki szellemidézéssel szórakoztatta barátját és állítólag minden vagyonából kiforgatta. A lapok annak idején bőven foglalkoztak az ügygel és nem a leghízogabb hangon nyilatkoztak Gennárról, sőt a legsúlyosabb kitételekkel illeték őt. A vivómester hat fővárosi lap ellen sajtópört indított. A lapok részéről dr. Bányai Elemér, Matskássy József, Békeffy Géza, Nemeskéri Kiss József, Tábori Korai és Habár Mihály vállalták el a felelősséget. Az ügyet ma tárgyalta a büntető bíróság Tholt híró elnöklésével. — A vádlottakat Tarján Mihály dr. és Paragh Sándor dr. védik. Miután Gennári jogi képviselője arra kérte föl a hírlapírókat, hogy intézzék el az ügyet békésen, a hírlapírók megtették Gennárit kielégítő nyilatkozatukat. Ezzel az ügy befejezést is nyert.

OLCSÓ ÍRÓGÉPEK!

Minden rendszerűek. kitűnő állapotban, jótállással adatnak el.

„MERCUR“

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat cégénél. Speciális javító műhely!

ADLER

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írású és legnagyobb átütő képességű

ÍRÓGÉP

kizárólagos képviselő: Debrecen és Hajdumegyére.

Kellékek

valamennyi rendszerű író, és sokszorosító gépekhez!

COPYING OFFYCE! gépiró, másoló és sokszorosító iroda. Telefon 5—40.

Debrecen Arany János-u. 2.

Bejárat a II-ik kapun.

REGÉNY CSARNOK.

A nagy rejtély.

— Folytatás. —

— Várjon egy kicsit! Még nincs vége! Tegye hozzá Dexter megmagyarázhatatlan ismeretét férje naplójáról és az eredmény az, hogy a viaszminták, melyek a caldeszawi vaskereskedésbe küldettek, orozva elsajátított mintái voltak férje naplókáulésának és az asztalfiók kulcsának.

— Most már különös nézeteim vannak azon felfedezésekről, melyek ezen ügy kellő nyomozása után reánk várnak. Jelenleg azonban ne gondoljon ezzel. Ismételtelen mondom, hogy Dexter felelős az elhunyt Macallanné haláláért. Hogy mikép felelős érte, azt ugyhiszem, most már könnyen kitalálhatja. Mi több, most már azt mondom, mit azelőtt nem mertem még mondani, hogy nemcsak a férje iránti kötelesség, de a jog iránti kötelesség is, hogy az igazság felderíttessék. Mi a nehézségeket illeti, nem találok, hogy azok most már különösen bánthatják. A legnagyobb akadályokkal is megküzdhetünk három szövetséges segítségével: türelemmel, határozott akarattal és — takarékossgal.

(Folyt. köv.)

A MAGYAR ÁLLAMVASUTAK MENETRENDJE.

Érvényes 1909 október 1-től.

Debreczenből indul

Nap szaka	Óra perc	Vonaet neme	Hová
éjjel	1 49	személy	Püspökladány, Bpest ny. p. u.
"	2 54	"	Máramarossziget - Körösm.
regg.	4 36	vegyes	Tiszafüred - Füzesabony
"	2 58	mótor	Püspökladány
"	5 14	személy	Nyiregyh. - Sianki - Szerencs
"	5 20	"	Szatmár-Németi
"	5 30	mótor	Hajdunánás - Tiszalök
"	8 09	"	Hajdunánás
"	8 51	személy	Nyiregyháza - Szerencs
"	8 57	gyors	Bpest ny. pályaudvar
"	9 41	vegyes	Derecske - Nagyléta - Vértos
d. e.	10 00	szem. teh.	Királyháza
"	11 11	mótor	Hajduböszörmény
"	11 28	szem. teh.	Püspökladány
"	11 33	vegyes	Tiszafüred - Füzesabony
"	12 10	személy	Bpest, keleti pályaudvar
d. u.	12 20	gyors	Máramarossziget - Körösm.
"	12 15	személy	Hajdunánás - Tiszalök
"	12 38	"	Nyiregyh. - Sianki - Szerencs
"	2 20	mótor	Hajduböszörmény
"	3 11	szem. teh.	Érmihályfalva
"	3 45	"	Püspökladány
"	3 56	személy	Msziget - Körösmező
"	4 28	"	Nyiregyháza - Szerencs
"	4 36	"	Hajdunánás - Tiszalök
"	4 42	gyors	Budapest, nyugati p. u.
"	4 51	vegyes	Derecske - Nagyléta - Vértos
"	5 00	"	Tiszafüred
"	6 57	gyors	Szatmárnémeti
este	7 00	személy	Büdszentmihály
"	7 05	"	Nyiregyháza - Szerencs
"	9 00	"	Szolnok
éjjel	10 37	mótor	Nyiregyháza
"	10 45	személy	Budapest, k. p. u.
"	10 53	"	Máramarossziget

Debreczenbe érkezik

Nap szaka	Óra perc	Vonat neme	Honnan
éjjel	1 29	személy	Máramarossziget
"	2 28	"	Budapest k. p. u.
regg.	5 08	"	Nagyvárad - Pádány
"	6 34	mótor	Nyiregyháza
"	6 58	személy	Királyháza
"	7 14	személy	Tiszalök - Hajdunánás
"	7 20	vegyes	Nagyléta - Vértos - Derecske
"	7 32	személy	Tiszafüred
"	7 46	szem. teh.	Püspökladány
"	8 10	személy	Szerencs - Nyiregyháza
d. e.	8 46	gyors	Szatmár-Németi
"	9 36	mótor	Püspökladány
"	11 22	személy	Szerencs - Nyiregyháza
"	11 26	mótor	Hajdunánás
"	11 40	személy	Körösmező - Msziget
d. u.	12 08	gyors	Bpest ny. p. u.
"	2 00	mótor	Tiszalök - Hajdunánás
"	2 51	szem. teh.	Püspökladány
"	3 05	vegyes	Nagyléta - Vértos - Derecske
"	3 25	személy	Sianki - Szerencs - Nyiregyh.
"	3 36	"	Bpest k. p. u.
"	3 40	mótor	Hajduböszörmény
"	4 22	gyors	Körösmező - Msziget
"	6 44	vegyes	Füzesabony - Tiszafüred
este	6 27	személy	Tiszalök - Hajdunánás
"	6 34	mótor	Hajduböszörmény
"	6 43	személy	Szatmárnémeti
"	6 49	gyors	Bpest ny. p. u.
"	7 04	szem. teh.	Nyiregyháza
"	8 46	személy	Szerencs - Nyiregyháza
éjjel	9 25	"	Szolnok - Püspökladány
"	10 09	"	Füzesabony - Tiszafüred
"	10 12	"	Körösmező - Msziget
"	10 20	"	Sianki - Szerencs - Nyiregyh.
"	10 26	"	Tiszalök - Hajdunánás

LÁM SÁNDOR

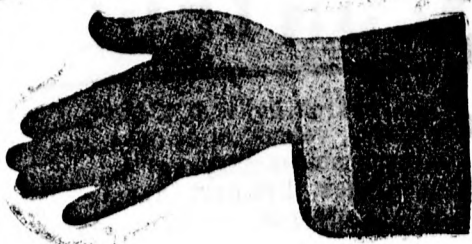
Debrecen, Piac- és Hatvan-u. sarkán.

Üveg-, tükör-, porcellán- és lámpaárúháza

Megérkeztek: a legújabb ebédő és salon lámpák. Iskolai asztali lámpák, legolcsóbb áron. Étkészletek legszebb kivitelben. Üvegkészletek, minden árban és kivitelben. Ozsonnakészletek, legújabb majolikából. Bor-, likőr- és söröskészletek legnagyobb választékban, bámulatos olcsó áron.

Épület üvegezés helyben és vidéken.

Viszonteladóknek árkedvezmény.

A kezemet adom rá,
 hogy Ön igen nagy üzletet fog csinálni, ha felhasználja a

„DEBRECZEN“

bármely hirdetési rovatát. Lapunkat nap-nap után TÖBB EZER EMBER OLVASSA, az ügyes reklámnak tehát biztos sikere van.

Hirdetések szövegezését kívánatra díjtalanul elvállalja a kiadó hivatal, csak kérje a **412. sz. telefont.**

Villamos világitást,

telefonok, villamos csengők berendezését, javítását, évi jókarban tartását, úgy helyben, mint vidéken legjobb anyaggal, legolcsóbban eszközöl

Földvári L.

Debreceni első elektrotechnikai gyár és villamos-szerelési vállalat. — Csillárok, ivilámpák, villamos motorok, szellőztetők, dinamok állandó nagy választékban. Raktáron tartom a legjobb gyártmányu Wolfram és Osmium égőket.

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalanság és általában gyomorbetegségek-nél a legkitünőbb háziszser a

Hollandi GYOMORCSEPPEK.

1 üveg ára 40 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő
 gyógyszerertárában
DEBRECZEN.

Legbiztosabb szépitőszer a
FÁY-féle ARC-CRÉM.

Kitüntetve a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításán arany éremmel és oklevéllel.

Hatása csodás!

Szépít, fiatalít! Legkitünőbb szer szeplő, májfoltok, pattanások és az arcbőr tisztátalanságai ellen.

Egy tégely ára egy korona. Hozzávaló „Fáy-szappan“ szintén egy korona

Kapható a készítő

GROSZ NAGY FERENCZ gyógyszerész-nél =

Debreczen, Kossuth-utca 8., a színház mellett. * Telefon sz. 469. „ARANYEGYSZARVU“ gyógyszerertár.

Rendkívül

olcsó árakon

vásárolhat most mindenki!

Őszi és téli Ruha és Kosztümszövetek

- Tiszta gyapju sevietot ruhákra és aljakra Frt 1.05
- Sima kosztüm sevietot kabátos ruhákra Frt 1.25
- Sima divatszövetet minden divat színben Frt 1.08
- Angol divatszövetek különösen aljakra Frt —.58
- Angol kosztümszövetek kabátos ruhákra Frt —.78

Utólérhetetlen nagy választék!

Kitünő jó minőségek!

Bosznay J. és Zarsa

divat- és szőnyeg áruházában

Debreczen, Kossuth-u. 5.

Legujabb

női ruhaszövet

Bársony és selymek,
 Mosó velezek
 dus választékban raktárra érkeztek.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN,
 Kistemplombazár.

A
BORSOS-féle

Hajszesz a legjobb hajnövesztő és hajápoló szer. **Hatása bámulatos.** Megszünteti a hajhullást, a hajvégek megtöredezését. **NÓTTETI A HAJÁT** és nem változtatja annak színét. — Kapható:

Mihalovits Jenő

gyógyszerertárában

DEBRECZEN.

Villanyvilágitás és vízvezetéki munkálatokat

valamint javításokat mérsékelt árban gyorsan és pontosan eszközöl

POLLÁK SAMU

szerelési vállalata

Debreczen, Piac-utca 43. sz. Telefon 656.

Szerelők felvétetnek.

Ajánlom

páratlan jó izü virstli-féle különlegességeimet,

melyek csakis hizott marhahusból készülnek s valóban az ország legjobb gyártmányai egyikének van elismerve.

Szalámi és füstölthús áruim is minden versenyen feltül állanak.

TOCH ARMIN

חפץ husfüstölde,

Anker-ház előtti árucarnok, Budapest, Deák-tér 6.

Vidéki megrendelések pontosan és lelkiismeretesen eszközöltetnek. — Számos kitüntetés.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, kérjük azonban a szükséges postabélyeget. Apróhirdetéseket postautalvánnyal is lehet föladni, a szelvényen a szöveg könnyen elfér. Apróhirdetéseket a kiadóhivatal felvesz d. e. 8-1-ig és d. u. 2-8-ig gróf Dégenfeld-tér 2. sz. I. emelet, a folyosón az első ajtó.

Minden ok

amellett szól, hogy vegye igénybe a „Debreczen“ apróhirdetéseit, mert

Ha állást keres — ott talál.

Ha lakást keres — ott talál.

Ha alkalmazást keres — ott talál.

Ha társat keres — ott talál.

Ha oktatást keres — ott talál.

Ha butort keres — ott talál.

Ha hangszert keres — ott talál.

Szóval bármire is szüksége van, ott megtalálhatja, ha pedig eladni akar valamit, ott eladhatja.

Levelezés.

Levele van a kiadóban és a hivatalos órák alatt átvehetik: „Kálmán“, „Eszti“, „Onálló“, „Szoboszlói“, „Fehérszegfü“, „K. Z.“ jellegére.

Ajánlat.

A legjobb ízű aromás pörkölt kávé Fél-egyháznál kapható. Villanyüzemű kávé pörkölde a kirakatban Piac- és Miklós-utca sarok

Tisztán kezelt tej Esztertelepi tejgazdaságból, 3 liter és nagyobb tételekben, literenként 24 fillér házhoz szállítva. Megrendeléseket átvesz Tóth Gyula vaskereskedő cég.

Egy jókarban levő, nagy karikahajós „Singer“-féle varrógép jutányos áron eladó. Cim a kiadóban.

Két utcai szoba butorral vagy anélkül 15-ére kiadó. Cim Szappanos-utca 16.

Eladó téli finom fajakörte. Szabó István Egymalom-u. 4. sz.

Hollandi gyomoroseppek kaphatók Mihalovits Jenő gyógyszerárában.

Érmelléki hegyibor kicsinyben és nagyban kapható. Cim a kiadóban.

Gyöngyvirág Crème kapható Mihalovits Jenő gyógyszerárában.

Uri házhoz nevelőnek ajánlkozik collegiumban érettségizett, francziául is tanító I. éves joghallgató. Ajánlatokat „Nevelő“ címre kérek a kiadóba.

Kereslet.

Teljes üzleti bolt berendezést és portálót keres Csillag Arthur Hegedűs és Sándor ezégnél, Kossuth-utca 11.

Villany- és vízvezetési szerelők állandó munkára felvétetnek Pollák Samu cégnél, Debreczen, Piac-utca 43. sz.

Egy jó munkás borbélyegéd felvétetik. Hajduszoboszló. Winkler Ferenc.

Eladás.

53 darab 4 méteres, 17 darab 3 méteres és 8 öl I. oszt. hasított akáfa eladó. Ertekezni lehet Boldogfalva-ut 5.

Egy latin-magyar-francia szótár 1782-ik évi, eladó. Cim a kiadóban.

Bihar—Diószegi bor, hordószámra eladó Csapó-utca 27. sz.

Billiárd-asztal, ebédlő-kredenc eladó, asztalomunkákat elvállalok. Eötvös-utca 112. Nagy.

SZÖNYEGEK,

juta, spárga, hollandi, kildormünster, posztry, voleur, futó- és szalonszőnyegek minden nagyságban, torontall szőnyegek, divánterítők, butorszövetek és oreppek, viaszkos vászon

◀ legolcsóbb szabott árban! ▶

Ágy- és asztalterítők.

szövet és oshipkefüggönyök, stórok.

Alsó tricot ingek

lábprevalók, ujjasok, télikendők, himalaja haraszt és plüsch minőségben.

Férfi ruhaszövetek

magyar és angolgyártmány — hozzávaló béléssárúk.

Harisnyák, kesztyűk,

nők, férfiak és gyermekek részére állandó nagy választékban

legolcsóbb szabott árban

Szabó Lajos Fiai

divat- vászon- és szőnyeg-raktára

Debreczen, Rózsa-u. 1.

Alapított 1842. évben.

HIRDETÉSEK

fölvétetnek a kiadóhivatalban, gr. Dégenfeld-tér 2. szám alatt.

Kizárólag magyar gyártmány!

Kiváló olcsó és elismert jó

TURUL

Legjobb bevásárlási forrás

Kizárólag magyar gyártmány!

K 7.—
Férfi füzös cipő feljebb

K 6.—
Női füzös cipő feljebb.

K 3.60
Gyermek- és leánycipő feljebb

Különlegesség „GOODYEAR WELT“ árukban. A jelenkor elismert legjobb minősége.

„TURUL“ cipőgyár részvénytárs. Temesvár.

Főraktár: Debreczen, Piac-utca 52.

Telefonszám 691.

Telefonszám 691.

Nyomatott Debreczen sz. kir. város könyvnyomda-vállalatánál.